

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for N171 Klinteskoven og Klinteskov Kalkgrund

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

VORDINGBORG
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
2. Liste med indkomne høringssvar	2
3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling.....	2
4. Miljøstyrelsen og Vordingborg Kommunes bemærkninger til uddrag af høringssvar	2
5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	13
Bilag med kopi af høringssvar	
Bilag med rettelser til bilag i Natura 2000-handleplanen	

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til høringssvar, som er indsendt til Miljøstyrelsen og Vordingborg Kommune

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 3. marts 2024 til 28. april 2024.

Der er i høringsperioden indkommet fem høringssvar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne høringssvar

Nedenstående liste viser indkomne høringssvar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Møn Naturforening
Privatpersoner og private lodsejere
Privat lodsejer 1
Privat lodsejer 2
Privatperson 1

3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af høringssvar og det er markeret med x hvilke/hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til høringssvaret.

Høringssvar og afsender	Miljøstyrelsen	Vordingborg kommune
Miljøstyrelsen:		X
Møn Naturforening:	X	X
Privat lodsejer 1:	X	
Privat lodsejer 2:	X	X
Privatperson 1:	X	X

4. Miljøstyrelsen og Vordingborg Kommunes bemærkninger til uddrag af høringssvar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne høringssvar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkorter Miljøstyrelsen til: MST og Vordingborg Kommune: VK

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
MST: Præcisering af i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret. Der ønskes en tydeliggørelse af planlagt indsats i Natura 2000-området for forrige planperiode 2016-2021 i afsnittet om behov for indsatser (tvivl om status for indsatsen for stor vandsalamander og hydrologiindsats i rigkær) Tydeliggørelse af planlagte indsatser for nyeste planperiode 2022-2027:	VK: <i>I tabel 5 under "Forbedring af vådbunds naturtyper, f.eks. rigkær" præciseres det at det er en videreførelse af en indsats fra 2. planperiode.</i> <i>I tabel 6 præciseres det at "op til 7 vandhuller" er en videreførelse af en indsats fra 2. planperiode.</i> Høringssvaret giver anledning til ændring i Natura 2000-handleplanen for N171.

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
- "Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførsel af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes" - "Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats".	
Møn Naturforening: Foreningen ønsker zonerings af forstyrrende aktiviteter i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, beskyttelseszoner i alle N2000 områderne som sikrer stærk beskyttelse af levesteder og udpegningsgrundlag, især i sårbare perioder f.eks. under svanernes fældning af svingfjer. Foreningen ønsker derudover, at der indføres fly restriktioner for Klinteskoven og havet ud for, så de er på lige fod med alle de andre N2000 områder i Danmark (min. flyvehøjde 300m). Foreningen stiller spørgsmål til, hvordan problemer med tilgroning af ær og brombær løses Foreningen ønsker at havet ud for Klinteskoven udpeget som fuglebeskyttelsesområde.	<i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen kan oplyse, at forhold vedr. beskyttelseszoner og flyrestriktioner ligger uden for høringen af Natura 2000-handleplanerne.</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser, at bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning. Miljøstyrelsen reviderer løbende bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. fugle i forhold til forstyrrelser.</i> <i>Offentlighedens adgang til naturen reguleres i øvrigt af naturbeskyttelseslovens kapitel 4 samt adgangs-bekendtgørelsen. Vejledning om adgangsreglerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside: https://mst.dk/borger/natur-og-fritid/regler-for-faerdsel-i-naturen/hvor-maa-jeg-faerdes/vejledning.</i> <i>Myndighederne skal desuden sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget bl.a. ved at vurdere planer og projekter i henhold til de regler, der fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen kan oplyse, at bekæmpelse af fx brombær og ær kan indgå i skovnaturtypebevarende drift og pleje.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen kan oplyse, at forhold vedrørende nyudpegning af fx et fuglebeskyttelsesområde ligger uden for høringen af Natura 2000-handleplanerne.</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Foreningen bemærker, at efterspørgsel og udbud på/af nye aktiviteter både lovlige og ulovlige i området alt sammen er noget, som ikke er forenelig med udpegningen som EU-fuglebeskyttelsesområde, og klinten og havet ud for som habitatområde. Foreningen mener, at der er mangel på håndhævelse i forhold til ulovlige aktiviteter v. Mandemærke og Busene Have Foreningen ønsker, at der tilvejebringes og anvendes et ordentligt videnskabeligt datagrundlag forud for beslutninger som har indflydelse på levesteder, udpegningsgrundlag og friluftsliv.	<i>Ændringer i habitat- og fuglebeskyttelsesområdernes afgrænsning skete i en selvstændig proces i 2017-2018. Denne grænsejustering kan man læse mere om på Miljøstyrelsens hjemmeside.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST: Miljøstyrelsen oplyser, at projekter og tiltag der kræver en myndighedsbehandling ift. naturbeskyttelsesloven, planloven mv., herunder publikumstiltag, bliver i hvert enkelt tilfælde underlagt en konkret vurdering af eventuelle konsekvenser for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget</i> <i>Myndighederne skal sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget bl.a. ved at vurdere planer og projekter i henhold til de regler, der fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Dette er således uden for høringen af Natura 2000-handleplanen.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST: Miljøstyrelsen kan oplyse, at håndhævelse på de pågældende arealer foretages af Naturstyrelsen Storstrøm. Dette er således ikke en del af høringen af Natura 2000-handleplanen.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST: Datamaterialet til udarbejdelse af Natura 2000-handleplanerne fremgår af Basisanalysen og Natura 2000-planen. Dette høringssvar falder uden for høringen af denne handleplan.</i> <i>Miljøstyrelsen vurderer, at data samlet set er tilstrækkelige til at basere en planlægning på.</i> <i>Der kan findes andre data om arter og fugle i Natura 2000-områderne end data fra NOVANA.</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Foreningen ønsker gennemtænkte publikumstiltag, som sikrer den nødvendige fred til levesteder og udpegningsgrundlag, men også giver publikum mulighed for gode oplevelser af begge dele. Foreningen ønsker en målsætning for hvor mange og hvilke aktiviteter det enkelte område kan bære set i forhold til de ønskede beskyttelseszoner, arter/årstid/fragmentering/ydre påvirkninger osv.	<i>Miljøstyrelsen har valgt ikke at inddrage disse i data basisanalyserne, da det er vurderet, at data ikke er tilstrækkeligt ensartede eller kvalitetssikrede. Hvis der for konkrete arealer skal indgås aftaler eller træffes afgørelser, skal der foretages en konkret vurdering. Her vil mange øvrige data med fordel kunne indgå.</i> <i>Det oplyses desuden, at myndighederne skal sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget bl.a. ved at vurdere planer og projekter i henhold til de regler, der fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. VK: <i>Projekter og tiltag der kræver en kommunal myndighedsbehandling ift. naturbeskyttelsesloven, planloven mv., herunder publikumstiltag, bliver i hvert enkelt tilfælde underlagt en konkret vurdering af eventuelle konsekvenser for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Ønsket falder uden for rammerne for høringen af Natura 2000-handleplanen.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171. VK: <i>Ønsket er noteret, men det falder uden for rammerne for høringen af Natura 2000-handleplanen.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171.
Privat lodsejer: Den del af skovarealet, der tilhører lodsejer, og er benævnt Græsgangen er fra myndighedernes side opfattet som en del af Klinteskoven. Dette er lidt uforståeligt da den ikke er sammenhængende med den kendte Klinteskov. Den i den oprindelige Natura 2000 beskrivelse benævnt som bøg på kalkgrund er ikke korrekt.	MST: <i>Miljøstyrelsen oplyser, at forhold vedrørende afgrænsningen af Natura 2000-området ligger uden for høringen af Natura 2000-handleplanerne.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. MST:

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Hovedparten af bevoksningen er ær, samt en del eg, og det med kalkgrund er rimeligt tvivlsomt. Lodsejer anmoder venligst om at få tilsendt Natura 2000-handleplanen.	<i>Miljøstyrelsen oplyser, at forhold vedr. udpegningsgrundlag i et Natura 2000-område ligger uden for rammerne for høring af Natura 2000-handleplanerne.</i> <i>Lodsejer vil efter udgivelsen af Natura 2000-handleplanen kunne finde denne på Miljøstyrelsens hjemmeside.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.
Privat lodsejer: Lodsejer har svært ved at se, hvor de tiltag, ud over de tiltag, der er planlagt i projektet Life Orchids er beskrevet i handleplanen, og hvor de fysisk er påtænkt etableret. Lodsejer pointerer, at skal der foretages tiltag uden for Life-Orchid planen og inden for lodsejers habitat 2000 området, skal lodsejer forespørges, og der skal være enighed om de evt. tiltag	VK: <i>De planlagte tiltag i EU Life Orchid-projektet er allerede aftalt med ejer.</i> <i>For øvrige tiltag gælder der følgende jf. Bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner:</i> <i>"Den kommunale Natura 2000-handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen."</i> <i>Nye tiltag vil altid foregå i dialog med ejer og gennemføres kun hvis der er enighed om projekterne.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171
Privatperson: Privatpersonen bemærker, at det er uafklaret, hvordan arter og fugle, der ikke er kortlagt, kan vurderes om de er stabile eller i fremgang.	MST: <i>Miljøstyrelsen oplyser, at forhold vedr. tilstandsvurdering af arter i et Natura 2000-område ligger uden for rammerne for høring af Natura 2000-handleplanerne.</i> <i>Miljøstyrelsen kan oplyse, at den pågældende sætning refererer til områdets overordnede målsætning, og at der i denne formulering tages forbehold for, at der endnu ikke er lavet en fuldstændig kortlægning af habitatnaturtyper og arter inden for Natura 2000-området. Det har fra miljømålslovens vedtagelse været kendt, at der ikke ville være målrettede datasæt tilstede for alle arter og naturtyper, hvorfor det fremgår af lovbemærkningerne, at Natura 2000-planerne løbende vil blive udbygget med nye overvågningsdata.</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Privatpersonen undrer sig over, at der ikke skal laves VVM, da man ønsker at udlægge et større areal med "urørt" skov.	<i>Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Myndighederne skal tage udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning, hvormed der sikres en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget. De overordnede målsætninger er opdaterede i denne plangeneration, bl.a. på baggrund af justeringen af Natura 2000-områdenes geografiske afgrænsning (2017-19) samt opdatering af Natura 2000-områdenes udpegningsgrundlag.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen kan oplyse, at myndighederne skal sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget bl.a. ved at vurdere planer og projekter i henhold til de regler, der fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Vurderingen foretages af de ansvarlige myndigheder. Således har alle involverede handleplanmyndigheder gjort dette i forbindelse med udarbejdelse af Natura 2000-handleplan for N168. Vurderingen fremgår af handleplanens afsnit 2.2.</i> <i>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen er rammesættende. Det er derfor ikke muligt i forbindelse med denne handleplan, at vurdere på konkrete fremtidige projekter, der involverer fx fældning, rydning og græsning. Jf. lovgivningen på området skal projekter, der kan påvirke Natura 2000-området, dog tilsvarende undergå en habitatvurdering, inden disse kan realiseres.</i> <i>Indsatsen "udlægning af urørt skov" kan være en mulighed blandt flere af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter. Ved udlægning til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter, hvorfor det er en mulig indsats, der afhænger af de naturlige forhold i området.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Privatpersonen bemærker, at det er uklart, hvordan høring af SMV har givet anledning til ændring i plan. Der planlægges synergi fx med "fredninger" uden det er forklaret, hvordan handleplanen stemmer overens med Overfredningsnævnets kendelse af 18.11.1983 for området bl.a. vedrørende skovdrift, hvor det bl.a. bestemmes, at arealerne ikke på noget tidspunkt skal blotlægges. Handleplanen har meget fokus på et LIFE-projekt, uden det er beskrevet hvorledes dette projekt adskiller sig fra handleplanens tiltag. Vedr. økonomi ønsker man at "opnå de største gevinster med færrest ressourcer" uden at det er	MST: Miljøstyrelsen kan oplyse, at høringssvar til den strategiske miljøvurdering er behandlet i den sammenfattende redegørelse, som findes under de enkelte Natura 2000-planer på Miljøstyrelsens hjemmeside her: https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturindsatser/natura-2000/natura-2000-planlaegning-2022-2027/sjaelland-syd. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. VK: På fredningskortet til Høje Møn -fredningen der, med signatur, angivet en række forskellige skovarealer. Anvendelsen af disse arealer er beskrevet i fredningskendelsen. Heraf fremgår det at det kun er skovarealer med signatur for "løvtræsbinding" der ikke på noget tidspunkt må blotlægges. For skovarealer med signatur for f.eks. "lysåben skov" og "skov" gælder der andre bestemmelser. Alle indsatser vil ske i overensstemmelse med fredningskendelsen. Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171 VK: De planlagte tiltag i EU Life Orchid-projektet adskiller sig derved at de er allerede aftalt med ejer. For øvrige tiltag gælder der følgende, jf. Bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner: "Den kommunale Natura 2000-handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen." Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af handleplanen for N171 VK: Ønsket om at opnå de størst mulige naturmæssige gevinster ved brug af færrest mulige ressourcer, kan

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
beskrevet, hvordan det udmønter sig i praksis fx hvilke "gevinster" er der tale om? Naturforeninger, såvel lokale som nationale ses ikke at være inddraget som interessenter, da det fremgår, at det alene er et kommunalt råd og et nationalt forum, der har været orienteret. Privatpersonen bemærker, at yngleforekomst af Vandrefalk omtales sammen med Hvepsevåge, og det vurderes, at der ikke er behov for konkret indsats, da Naturstyrelsen varetager beskyttelse. Dog fremgik det for nyligt på sociale medier, at der har været turistaktivitet meget tæt på en rugende fugl. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, om kommunen henvender sig til Naturstyrelsen og beder om en afspærring i yngletiden, hvor de to arter har rede, da området er meget besøgt af turister. Man skriver, at "nogle arter og fugle" behøver ro i yngleperiode, imens det er uforklaret hvilke andre arter end fugle, der har brug for ro i yngleperiode.	<i>bl.a. opfyldes ved at samtænke forskellige projekter med dertilhørende støtteordninger. Ved f.eks. at samtænke et lavbundsprojekt med naturgenopretning på tilgrænsende arealer, vil man kunne opnå en synergieffekt mellem projekterne samt effektiviserer mandskabsressourcerne.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser, at Natura 2000-handleplanerne er et redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at handleplanmyndighederne har plads til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden. Handleplanerne må ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanerne. Det forudsættes at handleplanerne hovedsageligt gennemføres ved frivillighed.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser, at offentlighedens adgang til naturen reguleres af naturbeskyttelseslovens kapitel 4 samt adgangs-bekendtgørelsen. Vejledning om adgangsreglerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside: https://mst.dk/borger/natur-og-fritid/regler-for-faerdsel-i-naturen/hvor-maa-jeg-faerdes/vejledning.</i> <i>Myndighederne skal sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget bl.a. ved at vurdere planer og projekter i henhold til de regler, der fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Dette er således uden for høringen af Natura 2000-handleplanen.</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser ligeledes, at vedrørende ro i yngleperioden bidrager handleplanen ligeledes til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Privatpersonen bemærker, at det i handleplanen fremgår, at man planlægger at ændre på tilstanden på (op til) tre til syv vandhuller. Deres placering er ikke angivet. Hvis det drejer sig om oprensning, kan en sådan aktivitet ødelægge lagsserien af pollen. Privatpersonen bemærker, at der i handleplanen skrives, der skal være fokus på områdets tiltag mod klimaforandringer, hvorimod rydning af skov strider. Jo mere skov – jo mindre kuldioxid i atmosfæren og jo mindre global opvarmning. Man nævner områdets robusthed overfor pludselige hændelser og her må vel tænkes på risiko for stormfald, som resultat af ændring i klima med hyppigere og stærkere storme med meget nedbør. Med den øgede nedbør bliver jorden mere blød og risiko for stormfald øges i en skov, som ikke sluttet. Privatpersonen bemærker, at det er ubeskrevet hvorledes udviklingen i området tænkes overvåget. Privatpersonen bemærker, at handleplanen omtaler mange begreber som ikke er forklaret, fx naturlige processer, naturens robusthed, naturnær forvaltning, naturens egen dynamik,	<i>generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> VK: <i>Vordingborg Kommune er opmærksom på problematikken. Ift. placeringen af vandhullerne: Se tidligere svar.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af Natura 2000-handleplanen for N171.</i> MST: <i>Miljøstyrelsen er opmærksom på, at klimaændringer afføder behov for yderligere analyser og eventuelt nye typer af indsatser i Natura 2000-områderne og at klimaændringer kan medføre ændringer i konkrete naturarealer, herunder også at der stadig hyppigere ses konkrete sager, hvor enkelthændelser (typisk som følge af storm og øget vandstand) skal håndteres.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> MST: <i>Miljøstyrelsen oplyser, at effekten af indsatserne løbende bliver vurderet i det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som overvåger vandmiljøets og naturens tilstand inden for de områder, der prioriteres i forhold til de politisk fastsatte økonomiske rammer. Høringssvaret ligger således uden for rammerne for høring af Natura 2000-handleplanerne.</i> <i>Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171.</i> MST: <i>Miljøstyrelsen kan oplyse om, at der i forbindelse med den offentlige høring af Natura 2000-planerne er offentliggjort en række notater på Miljøstyrelsens hjemmeside om Natura 2000-planlægning i perioden 2022- 2027, som forklarer begreber, definitioner og baggrunden bag Basisanalyser, Strategisk</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
hensigtsmæssig hydrologi samt skovnaturtypebevarende drift. Ligeledes bemærkes det, at fx kan "naturgivne forudsætninger hindre opnåelse af naturtilstand 1 eller 2" eller "tilstand af levesteder" prioriteres "for visse arter i visse tilfælde over opnåelse af naturtilstand 1 og 2 på naturtyper" være svære at afkode. Privatpersonen bemærker, at mange af handleplanens tiltag fremstår uden stedfæstelse og er ukonkrete, og at det er vanskeligt at vurdere tiltagenes mulige effekt, fx "forbedring af eksisterende overdrev" og "etablering af spotpleje for orkidéer" Vedr. økonomien er det svært at vide, hvad der henvises til med formuleringen: "den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen". Privatpersonen bemærker, det forekommer uforklaret, hvorfor man flere gange skriver "arter og fugle", da fugle jo også er inddelt i arter.	<i>Miljøvurdering og Natura 2000-planerne. Specielt henledes opmærksomheden på "Hyppige spørgsmål og svar (FAQ)", "Teknisk følgenotat til Natura 2000-planer" og "Notat om basisanalyser 2022-27".</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. VK: <i>Ift. at tiltagene fremstår som ukonkrete og uden stedfæstelse: Se tidligere svar.</i> <i>Eksempler på hvordan naturtilstanden på eksisterende overdrev kan forbedres er nævnt i kapitel 4 afsnit 2: "Udover etablering af græsning kan indsatserne på de lysåbne naturtyper være rydning af træer, buske, højstauder som f.eks. tagrør, bekæmpelse af invasive arter, etablering af naturlig hydrologi, forbedring af strukturer ved udlægning af sten, sammenkædning af arealer og etablering af større sammenhængende naturområder m.m."</i> <i>Spotpleje for orkidéer vil typisk bestå i fjernelse af fjernelse af græs- og urtevegetation og vedplanter for at optimere lysforholdene for orkidéerne.</i> <i>At den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen betyder at det forventes at indsatsprogrammerne i Natura 2000-planerne kan gennemføres for de økonomiske midler kommunerne og staten (via div. tilskudsordninger) har afsat til formålet.</i> <i>Link til Natura 2000-plan for Klinteskoven og Klinteskov Kalkgrund:</i> https://mst.dk/media/1ablpk4p/n171-natura-2000-plan-2022-27-klinteskoven-og-klinteskov-kalkgrund.pdf Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i handleplanen for N171. MST: <i>Miljøstyrelsen oplyser, at opdelingen i "arter og fugle" stammer fra EU's to naturbeskyttelsesdirektiver; fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. De to naturbeskyttelsesdirektiver pålægger EU's medlemslande at bevare en række listede fugle samt (habitat)arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Det skal ske ved at udpege særlige områder, hvor disse arter og naturtyper er beskyttede. For mere information</i>

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Privatpersonen bemærker vedr. bilag 1, at forvaltningsplaner for relevante myndigheder ikke fremgår af handlingsplanen udsendt i høring.	<i>henvises til Miljøstyrelsens hjemmeside om EU's naturbeskyttelsesdirektiver.</i> Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser, som det også er nævnt i udkast til Natura 2000-handleplanen, at det gælder, at såfremt en offentlig myndighed som grundejer beslutter selv at udarbejde forvaltningsplaner, driftsplaner mv. i overensstemmelse med Natura 2000-planen, skal et resumé af den enkelte plan med beskrivelse af forvaltningsindsatsen indsendes til de berørte myndigheder senest 9 måneder efter Natura 2000-planens offentliggørelse jf. Bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (BEK nr 944 af 27/06/2016) §5 stk. 2 samt Bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (BEK nr 946 af 27/06/2016) §15 stk. 2.</i> <i>Forvaltningsplanerne vil fremgå af de endelige handleplaner</i>
Privatpersonen bemærker, at der er to udgaver af bilag 3. Den ene omtaler bl.a. billen Eremit, uden at det er forklaret, om der er planer om at bille-arten skal udsættes i området? I sammen bilag skrives, at der i området er 1 ha salttolerant naturtype og 2 ha med flyvesand. Uden det er forklaret, hvor de to naturtyper findes på området.	Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171. <i>MST:</i> <i>Miljøstyrelsen oplyser, at der var fejl i udkastet til handleplanen, da det fremgik, at der var to af bilag 3. Derudover var der ved en fejl indsat et forkert bilag med overskriften "Overordnede og konkrete målsætninger samt generelle og område-specifikke retningslinjer i Natura 2000 planens indsatsprogram"</i> Dette høringssvar giver anledning til følgende ændringer i Natura 2000-handleplanen for N171: Bilaget med overskriften "Overordnede og konkrete målsætninger samt generelle og område-specifikke retningslinjer i Natura 2000 planens indsatsprogram" ændres til bilag 4, og det korrekte bilag indsættes (se afsnit 7 i nærværende hvidbog)

5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

Miljøstyrelsen er i høringsperioden blevet opmærksom på nogle mindre korrekturrettelser i udkastet til Natura 2000-handleplanen, som er rettet i den endelige version af Natura 2000-handleplanen. Rettelserne fremgår af nedenstående skema.

Teksthenviisning	Korrekturrettelse
Afsnit 2.1. Den lovmæssige ramme. Udgivelsesdato for naturbeskyttelsesloven	(lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022) opdateres til korrekt dato (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 4. oktober 2022)
Afsnit 5, tabel 7 Fordeling af naturtypearealer på aktører i kolonnen Offentlig lodsejer, der planlægger selv	Manglende tal fra Naturstyrelsens arealer indsættes.
Afsnit 7, hvor der tilføjes ”som udgangspunkt”	”Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler...” ændres til ”Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...”

Bilag 1 med kopi af høringssvar

Vordingborg Kommune

Arter og Naturbeskyttelse

J.nr. 2021-16736

Den 17-04-2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Klinteskoven og Klinteskov kalkgrund område nr. 171

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Andre bemærkninger

Bemærkninger

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.

Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret.

Miljøstyrelsen bemærker, at en planlagt indsats i Natura 2000-planen for forrige planperiode 2016-21 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsats fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: ”Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.” Det bør tydeliggøres i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet denne retningslinje. Hvis indsatsen ikke har været relevant noteres dette blot. (Vær opmærksom på om der er redegjort for alle indsatser der i ” Natura 2000-handleplan 2016–

2021" i Tabel 1 står anført som "Indsatsen videreføres til realisering 2016-2021" – der er fx tvivl om status for indsatsen for stor vandsalamander og hydrologiindsats i rigkær).

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- "Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførsel af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes"
- "Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats".

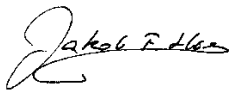
Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot.

Andre bemærkninger

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen som tovholder for planen forventer at foretage mindre tekstmæssige justeringer i dele af planens indhold inden offentliggørelse.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Høringssvar Natura 2000 områderne omkring Møn

Generelt:

Møn Naturforening (MøN) har følgende kommentarer til de kommende handlingsplaner for Natura 2000 områderne på og omkring Møn. Myndighederne (stat og kommune) har i planerne mange gode konkrete tiltag for sikring af udpegningsgrundlaget når det gælder naturtyper og enkelte arter.

Vores høringssvar går således mere på det som generelt ikke nævnes eller tages stilling til i handleplanerne, menneskelig forstyrrelse, udledning af næringsstoffer både til havmiljø og luftbåren N, klimaændringer herunder temperatur, nedbør og vandstand. Vi er helt på det rene med at de overordnede spørgsmål omkring klima osv er landspolitisk og ikke indgår i disse handleplaner, hvorimod vi finder det kritisabelt at forstyrrelses problematikken og næringsstofftilførsel end ikke er nævnt i planerne.

Det overordnede om fokus på biodiversitet, mere lysåben natur indskrevet i handleplanerne kan vi tilslutte os, men der mangler stillingtagen og konkret anvisning på, hvordan man løser truslerne for udpegningsgrundlaget forårsaget af menneskelige aktiviteter. Den øgede menneskelige aktivitet er et faktum og bliver ikke mindre, ikke mindst set i lyset af ønske fra både stat og kommune, jvf. div planer og strategier for udvikling af naturturisme. Det er en alvorlig mangel set i lyset af kommunens og statens markante satsning på markedsføring af aktivt outdoorliv og masseturisme i disse områder, bla. gennem "Bæredygtig turisme", Unesco Biosfære,(kommende) Unesco Verdensarv, Natur National Park, markedsføring af Møn gennem VISIT, ønske om store ferieresort med aktiv outdoorliv som trækplaster, Møn som kraftcentrum med kritisk masse, Femernforbindelsen osv.

Der mangler konkret anvisning i planerne på, hvordan man vil løse ovenstående i forhold til forpligtelserne i EU-direktiverne. Der foreligger adskillige såvel nationale som internationale videnskabelige rapporter som dokumenterer at menneskelig forstyrrelse er blandt den største trussel for især fauna i Natura 2000 områderne. Disse er løbende sendt til kommunen og staten, så de er ikke ukendte. De kan også findes som link på MØNs hjemmeside i div. dokumenter.

Natura 2000 områderne er generelt små i Danmark hvilket giver myndighederne udfordringer når man vil det hele i disse, øget kystturisme, aktivt outdoorliv med dertil hørende faciliteter som fri teltning, shelterpladser, motionsstier, MTB-baner, vandreruter osv. Der er ikke plads til det hele i de små fragmenterede områder.

Helt grundlæggende savner vi håndhævelse af eksisterende lovgivning og regler, især uden for alm. arbejdstid, week-end og ferie.

Herunder kort kommentarer til de enkelte områder:

Klinteskov N171

Med fler 100- tusinde besøgende turister og satsning på markant øgning af antallet, skal der foretages en zonerings så forstyrrende aktiviteter som lejrpladser, mtb-baner, nye turiststier osv fjernes fra særlig sårbare områder. Der skal tages stilling til hvilke aktiviteter som er acceptable i hvilke områder. Allerede nu er der tilbagegang (fugle) i udpegningsgrundlaget, og områdets natur potentiale som ynglested for bla. havørn, duehøg mv kan ikke komme i spil grundet udbygning med friluftaktiviteter. Helt almindelige arter bliver berørt af den øgede menneskelige tilstedeværelse, efterhånden hele døgnet rundt grundet shelter/telt-pladser, natvandring, brug af lys i de mørke timer, nye stisystemer osv.

Der er ikke forbud mod dron-flyvning i området bortset fra Naturstyrelsen forbud om opsætning fra NST arealer i yngleperioden for vandrefalk. Området er som det eneste vi kender til i hele DK ikke omfattet af restriktiv flyzone med min. flyvehøjde 300m. Droner kan og bliver således sat op fra båd og fra stranden, både kommercielt til reklamefilm, musikvideoer og af private, ligesom en del turister flyver med droner på klinten.

I planer er ikke anvist hvordan man vil løse problemet med tilgroning med ær og brombær når man lysner op for at gøre skoven mere lysåben gennem forceret kraftig hugst. Allerede nu kan vi i bla Jydelejet se, at arealerne trods helårsgræsning, herunder brug af flere husdyrarter, langsomt men sikkert overtages af ær, brombær og slåen. Med et stort hegn vil denne proces blive eskaleret. Der er/kan blive et behov for at kunne flytte dyr rundt afhængig af årstid, fødegrundlag, målsætning osv. Overgræsning på det forkerte tidspunkt er en reel fare, netop dokumenteret i videnskabelig rapport.

Havet ud for Klinteskov

Helt uforståeligt er havet ud for Klinteskov kun udpeget som habitatområde ikke udpeget som EU-fuglebeskyttelsesområde, på trods af at st. skallesluger yngler på klinten og benytter det kystnære område ud for klinten som opvoksningsted for ællingerne. I vinterhalvåret ligger der mange havlitter og ederfugle kystnært grundet forekomsten af

muslinger og snegle i området. Mange fugle raster i nattetimerne under især forårstrækket i bevoksningerne på klinten og krattene på sydsiden af klinten.

Der er allerede en efterspørgsel og udbud på/af nye aktiviteter både lovlige og ulovlige i området, jetski, helikopter rundflyvning med turister, sejlads med rib gummibåd, landgangsfartøj, overnatning på flåder, musikarrangementer, alm turistsejlads, surf aktivitet osv. alt sammen noget som ikke er forenelig med udpegningen som EU-fuglebeskyttelseområde, og klinten og havet ud for som habitatområde. Er også i konflikt med Unesco Biosfære, som arbejder med begrebet stærkt beskyttet.

Mandemarke- og Busene Have

Selvom NST har gjort en del for at begrænse skade foranlediget af menneskelig uro med mange mennesker i de 2 områder er der massiv uro fra menneskelig aktivitet alle døgnets timer fra forår til efterår, både helt lovlig aktivitet men også udpræget ulovlig camping mv. Det gør det ikke bedre, at der er let adgang helt ned med bil til standen og shelterpladsen. Især Mandemarke haver har gennem de sidste 5-6 år udviklet sig til noget der minder om en ny campingplads med ulovlig teltning, biler med tagtelte, bålpladser mv. Der mangler i høj grad håndhævelse, især udenfor almindelig arbejdstid.

Havet ud for Nyord og Hegnede Bugt. N168

Området Hegnede Bugt og de lavvandede områder omkring Nyord og Sække Sandet er det vigtigste område for fældende knopsvaner og gæs i sommerperioden i Østdanmark. I denne periode er fuglene sårbare, idet de ikke kan flyve. Øgningen af vandaktiviteter, herunder havkajak mv vil presse svaner og gæs, i værste fald ødelægge lokaliteten som en af de sidste nogenlunde uforstyrrede fældnings pladser i Østdanmark. Der mangler konkret anvisning på hvordan man undgår at ødelægge disse, ligesom forekomsten set i forhold til art/antal/årstid/vejr/forstyrrelser er særdeles mangelfuld. Novana og halvårslige tællinger af trækfugle, herunder svaner og gæs i MST og DCE regi, er meget tyndt og mangelfuldt som grundlag for forvaltning af området og dets udpegningsgrundlag.

Satsning og markedsføring af lystfiskerturisme kan sammen med havkajakker, sejlads og landgang på øer og holme i området presse ynglefuglene, herunder flere arter på udpegningsgrundlaget bla. ternerne. Uforvarende bortskræmning fra reden eller ophold af overnattende folk ankommet i havkajakker eller motorbåd, eller ophold og forstyrrelse generelt, kan medføre prædation fra de store måger og gråkrage af sårbare arter i yngletiden. Der er landgangsforbud på øer og holme, men det overholdes ikke, og der er ikke det nødvendige opsyn, selvom der er tilknyttet lokal opsynsmand til området (Vildtreservatet).

Vi kan i referat for Nationalpark Ulvshale se at der er fremkommet ønske om isætningssteder til kano og kajak, ligesom der finder kajakudlejning sted fra Nyord og løbende kommer tilgang af kommercielle kajak udbydere udefra. Mange private kommer kørende til og mange sommerhusejere har kajakker liggende.

Ulvshale (NNP)

Når man i princippet kun ønsker yderhegn, så får man svært ved at leve op til Natura 2000 forpligtelserne om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, samtidig risikerer man at

få menneskelig uro i hele området, idet hegninger og passager mellem disse hidtil i høj grad har styret menneskelig færdsel.

Hele tanken om rewilding bør genovervejes. handleplanerne bærer tydelig præg af denne ideologi som på ingen måde har ophæng i videnskabelige fakta eller nutidigt klima, næringsstofbalance, mulighed for migrering for store græssere osv. Hele området og naturtyperne er en funktion af kulturpåvirkning, hvor mennesket de sidste mange 100 år har spillet hovedrollen for udviklingen. Vi er på godt og ondt en del af økosystemet. At forestille sig at man kan slippe husdyr ud, så klarer de resten og bringer os tilbage i en "urørt tilstand" så er man ude af trit med virkeligheden.

Fint nok at føre Ulvshale tilbage til lysåben natur via brug af græsning af kreaturer, heste, lysstilling af vintereg, øget vådgørelse osv, men ud fra (bevidste valg og fravalg), og en erkendelse af at den lysåbne natur er en kulturskabt naturtype, ikke en naturlig udvikling.

Det samme gælder rørskov. Den naturlige succession er tilgroning med rør, men der er skabt rigtig mange vigtige habitater gennem rørskeer eller afgræsning med husdyr gennem generationer, begge dele er kultur men særdeles vigtig for biodiversiteten.

Fanefjord

Fanefjord er Vildtreservat, men der er også her øget forstyrrelse via færdsel på vandfladen og landgang og ophold på enge og øer

Busene Mose og Råby sø. N180

Området ser ud til at fungere, idet det er ret utilgængeligt. Der er kun færdsel langs kysten og indkig til selve mosen fra vandsiden/klitterne/kystskrænt. Nordsiden er pt. utilgængelig for offentligheden, hvorfor der er den nødvendige fred og ro i yngleperioden. Tranen har bl.a. ynglet i området.

Der har været yttret ønsker om åbning for adgang, stisystem rundt om mosen og cykelsti, boardwalk gennem mosen. Det vil fragmentere arealet og give mere forstyrrelse, herunder skade udpegningsgrundlaget. Bibehold kun adgang langs stranden evt suppleret med en enkelt eller to udsigtsplatforme for fuglefolk og turister, indpasset i terræn med sløret baggrund så folk ikke står i silhuet. Det samme gælder for Råby sø, kommende naturgenopretning, undgå færdsel på nordsiden af områderne.

Skal der være en sløjfe omkring de to områder af hensyn til publikum, så skal den lægges langt op i baglandet på eksisterende vejnet, begge steder.

Stege Nor N180

Stege Nor burde være udpeget som Eu-fuglebeskyttelsesområde, her er en betydelig forekomst af ynglende lappedykkere (VB -Kommune har fået data/rapporter) og områdets anvendes som rastelokalitet for bla troldand når slambassinene fryser til. Hittidig har området været svært tilgængeligt og lagt en dæmper på menneskelig aktivitet. Ønsket om anlæggelse af naturbaser med egnethed for overnatning og isætning af kajaker, fiskekajaker, paddleboard mv, samt mulighed for sejlads med udlejningsbåde og andre vandaktiviteter sætter press på fuglelivet. Øget lystfisketurisme vil sætte brakvandsgedderne i Noret under press igen.

Tidligere massiv markedsføring af lystfiskeri (selvom der er tale om cats og release) har sammen med dårlige yngleår bragt brakvandsgedden ned på kritisk historisk lavt niveau. Ønsket om et ferieresort (Sukkerfabrikken, Pælehusene) med aktivt outdoorliv som træklæder midt mellem de to Natura 2000 områder er ikke foreneligt med beskyttelseshensyn.

Overordnet ønsker vi indarbejdet i de kommende handleplanerne:

- Udarbejdelse af beskyttelseszoner i alle N2000 områderne som sikrer stærk beskyttelse af levesteder og udpegningsgrundlag, især i sårbare perioder f.eks under svanernes fældning af svingfjer. Det betyder styring af outdoorliv og kanalisering af dette over i robuste områder, primært uden for N2000 områderne, så områder og arter får den fred og ro som er nødvendig i sårbare perioder.
- Indførelse af fly restriktioner for Klinteskoven og havet ud for, så de er på lige fod med alle de andre N2000 områder i Danmark (min. flyvehøjde 300m), hvilket gør droneflyvning ulovlig medmindre myndighederne har godkendt denne.
- Tilvejebringelse og ikke mindst brug af ordentligt videnskabeligt datagrundlag forud for beslutninger som har indflydelse på levesteder, udpegningsgrundlag og friluftsliv.
- Gennemtænkte publikums tiltag som sikre den nødvendige fred til levesteder og udpegningsgrundlag, men også giver publikum mulighed for gode oplevelser af begge dele.
- Målsætning for hvor mange og hvilke aktiviteter det enkelte område kan bære set i forhold til de ønskede beskyttelseszoner, arter/årstid/fragmentering/ydre påvirkninger osv.

Venlig Hilsen

Møn Naturforening

Til

P1

A1

til T1

P1
Mobil T1
A1
E1
A2

Mail:

d.22. april 2024

Til Vordingborg Kommune.

Vedr.: Natura 2000-handleplan 2022 – 2027

Klinteskov nr. 171.

I forsettelse af vore møde d. 18.4 24. Har jeg følgende indsigelse til handleplanen for Klinteskov.

Udover de tiltag, der er planlagt i det nye Life Orchid projekt, har det været vanskeligt at se, hvor de tiltag, der er beskrevet i handleplanen, hvor tiltagene fysisk er påtænkt at blive etableret. Derfor vil jeg pointere, at skal der foretages tiltag uden for Life-Orchid planen og inden for V1 habitat 2000 området. I de tilfælde skal V1 forespørges og der skal være enighed om de evt. tiltag.

På V1's vegne

P1

Til: Natur@vordingborg.dk (MT-FP- Natur Sekretariatet)
Fra: E1 (E1)
Titel: [SPAM] Natura 2000-område nr. 171.
Sendt: 11-03-2024 09:55
Bilag: image001.png;

Til rette vedkommende.

D.d. har vi haft en telefonsamtale med jeres vandafdeling, der foreslog at vi sendte en mail, hvilket vi hermed gør.

Vi har i Vordingborg Kommunes udsendte info erfare, at der er igangværende handleplaner for Natura 2000-område nr. 171: "Klinteskov og Klinteskov på Kalkgrund".

Den del af skovarealet, der tilhører V1, og er benævnt Græsgangen er fra myndighedernes side opfattet som en del af Klinteskov. Dette er lidt uforståeligt da den ikke er sammenhængende med den kendte Klinteskov.

Endvidere er den i den oprindelige Natura 2000 beskrivelse benævnt som bøg på kalkgrund. Dette er ikke korrekt jævnfør den grønne driftsplan der er udført af V2. Hovedparten af bevoksningen er ær, samt en del eg, og det med kalkgrund er rimeligt tvivlsomt.

Vi anmoder venligst om at få tilsendt Natura 2000-handleplanen.

Såfremt Vordingborg Kommune ønsker vores grønne driftsplan sender vi den gerne.

I øvrigt har vi i forbindelse med den tidligere høring til Miljømyndighederne fremsendt vores grønne driftsplan.

V1

V1

Tlf. T1 Mob. T2
Mail: E1

Med venlig hilsen

P1

Til: Natur@vordingborg.dk (MT-FP- Natur Sekretariatet)

Fra: E1 (E1)

Titel: [SPAM] Natura 2000-område nr. 171.

Sendt: 14-03-2024 13:36

Bilag: image001.png; Grøn Driftsplan_ V1 .pdf;

Til rettevedkommende.

I forsættelse af vor skrivelse til Dem af 11. d.m. tillader vi os hermed at fremkomme med yderligere information.

Til den skovpart, der hører under V1 , og er benævnt Græsgangen, og som af uforklarlige grunde bliver opfattet som en del af Store Klinteskov, bringer vi hermed lidt mere info, som bør indgå i Vordingborg Kommunes overvejelse i forbindelse med Natura 2000 projektet.

V1 blev overtaget af familien P2 i 1843.

I 1854 ændrede den daværende ejer P3 driftformen af skoven til det der i dag hedder Naturnær Skovdrift – tidligere benævnt som Naturlig Selvforryngelse. Denne form for skovdrift bibeholdes stadig, og er efter vor opfattelse den mest skånsomme form for drift af produktionsskov.

P3 og hans søn P4 var begge forstudannede, undertegnede er skov- & landskabsingeniør.

I 2017 fik vi af det anerkendte firma V2 lavet en grøn driftsplan, der indeholder bevoksningsbeskrivelser med mere. Af planen dokumenteres det, at hovedtræarten ikke er bøg, men derimod ær, samt en del eg. I den oprindelige Natura 2000 beskrivelse skulle det være bøg på kalkgrund, hvilket må bero på en fejl hos dem der har lavet planen.

Vi kan opfordre til, at man orienterer sig om Naturnær Skovdrift via professor P5 glimrende bog om emnet, udgivet af DST 1-2/05

Vi tillader os at vedlægge den Grønne Driftsplan.

V1

V1

Tlf. T1 Mob. T2

Mail: E1

Med venlig hilsen

P1

Høring vedr.

Natura 2000-handleplan for N171 Klinteskoven og Klinteskov Kalkgrund Udgiver: Vordingborg Kommune og Miljøstyrelsen År: 2024 Udkast i høring. [n171-høring-natura-2000-handleplan-2022-2027-n171-klinteskoven-og-klinteskov-kalkgrund.pdf \(vordingborg.dk\)](https://www.vordingborg.dk/natura-2000-handleplan-2022-2027-n171-klinteskoven-og-klinteskov-kalkgrund.pdf)

I handleplanen skrives generelt for området, "at den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang". Det er uafklaret, hvordan man vil vurdere om forekomsten er stabil eller i fremgang, hvis de ikke er kortlagte.

Begrundelsen for vurdering at der ikke skal laves VVM forekommer svag al den stund, at man ønsker at ændre området betydeligt bl.a. med udlæg af knap 200 ha som såkaldt "urørt" skov, hvilket andre steder har betydet fældninger, rydninger, hegning og afgræsning – altså et helt andet miljø, end hvad der nu findes.

Vedr. SMV det er uklart, hvordan høring af SMV har givet anledning til ændring i plan.

Der planlægges synergi fx med "fredninger" uden det er forklaret, hvordan handleplanen stemmer overens med Overfredningsnævnets kendelse af 18.11.1983 for området bl.a. vedrørende skovdrift, hvor det bl.a. bestemmes, at arealerne ikke på noget tidspunkt skal blotlægges.

Handleplanen har meget fokus på et LIFE-projekt, uden det er beskrevet hvorledes dette projekt adskiller sig fra handleplanens tiltag.

Vedr. økonomi ønsker man at "opnå de største gevinster med færrest ressourcer" uden at det er beskrevet, hvordan det udmønter sig i praksis fx hvilke "gevinster" er der tale om?

Naturforeninger, såvel lokale som nationale ses ikke at være inddraget som interessenter, da det fremgår, at det alene er et kommunalt råd og et nationalt forum, der har været orienteret.

Yngleforekomst af Vandrefalk omtales sammen med Hvepsevåge, og det vurderes, at der ikke er behov for konkret indsats, da Naturstyrelsen varetager beskyttelse. Dog fremgik det for nyligt på sociale medier, at der har været turistaktivitet meget tæt på en rugende fugl. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, om kommunen henvender sig til Naturstyrelsen og beder om en afspærring i yngletiden, hvor de to arter har rede, da området er meget besøgt af turister. Man skriver, at "nogle arter og fugle" behøver ro i yngleperiode, imens det er uforklaret hvilke andre arter end fugle, der har brug for ro i yngleperiode. Måske tænkes på hjortevildt? – Skov-Mår?

Det fremgår, at man planlægger at ændre på tilstanden på (op til) tre til syv vandhuller. Deres placering er ikke angivet. Hvis det drejer sig om oprensning, kan en sådan aktivitet ødelægge lagsserien af pollen, og dermed ødelægge et vigtigt forskningsområde, som kan klarlægge vegetationsudvikling siden istiden i Danmark.

Man skriver, der skal være fokus på områdets tiltag mod klimaforandringer, hvorimod rydning af skov strider. Jo mere skov – jo mindre kuldioxid i atmosfæren og jo mindre global opvarmning. Man nævner områdets robusthed overfor pludselige hændelser og her må vel tænkes på risiko for stormfald, som resultat af ændring i klima med hyppigere og stærkere storme med meget nedbør. Med den øgede nedbør bliver jorden mere blød og risiko for stormfald øges i en skov, som ikke sluttet.

Det er ubeskrevet hvorledes udviklingen i området tænkes overvåget.

Handleplanen omtaler mange begreber som ikke er forklaret, hvorfor man som borger har vanskeligt ved at forholde sig til den konkrete handling som ordene kan afstedkomme: naturlige porcesser, naturens robusthed, naturnær forvaltning, naturens egen dynamik, hensigtsmæssig hydrologi, naturlige vandstandsforhold, naturlig hydrologi, skovnaturtypebevarende drift, udvidelse af naturtyper, økologisk integritet og gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

"Lysstilling af træer" må betyde rydninger, men det er uklart, hvad der menes.

Desuden skrives "brandmandens lov" uden bemærkning, at det ikke er en lov vedtaget af Folketinget.

Da mange af handleplanens tiltag fremstår uden stedfæstelse og ukonkrete, er det vanskeligt at vurdere tiltagenes mulige effekt. Nogle tiltag fx "forbedring af eksisterende overdrev" og "etablering af spotpleje for orkidéer" fremstår uforklaret, så det er svært at afkode bl.a. på hvilken måde eksisterende overdrev skal "forbedres". Spotpleje må betyde, at man slår med le omkring særlige bestande af orkidéer. Vedr. økonomien er det svært at vide, hvad der henvises til med formuleringen: "den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen".

Dele af handleplanen er svær at afkode, hvad der menes fx kan "naturgivne forudsætninger hindre opnåelse af naturtilstand 1 eller 2" eller "tilstand af levesteder" prioriteres "for visse arter i visse tilfælde over opnåelse af naturtilstand 1 og 2 på naturtyper" forekomme svært i praksis og konkret gennemskuelig for borgerne, der ønsker sig oplyste ved at studere handleplanen.

Det forekommer uforklaret, hvorfor man flere gange skriver "arter og fugle", da fugle jo også er inddelt i arter.

Vedr. bilag 1. Forvaltningsplaner for relevante myndigheder fremgår ikke af handlingsplanen udsendt i høring.

Vedr. bilag 3. Der er to udgaver. Den ene omtaler bl.a. billen Eremit, uden at det er forklaret, om der er planer om at bille-arten skal udsættes i området? I sammen bilag skrives, at der i området er 1 ha salttolerant naturtype og 2 ha med flyvesand. Uden det er forklaret, hvor de to naturtyper findes på området.

P1

20 april 2024

Bilag 2 med rettelser til bilag i Natura 2000-handleplanen

Følgende tekst indsættes i bilag 4 i Natura 2000-handleplanen:

Overordnede målsætninger for Natura 2000-området

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er,

- At området som helhed fortsat rummer store og sammenhængende arealer med kalkbetingede skov- og overdrevsnaturtyper. Dette er desuden med til fortsat at sikre levesteder for sjældne planter og dyr.

- At arealer med skovnaturtypen bøg på kalk (9150) sikres. Naturtypen i dette område udgør 57% af det samlede areal med typen i den kontinentale biogeografiske region.

- At områdets kalkoverdrev med orkidéer (6210), som er landets vigtigste, udvides i areal, og der etableres spredningskorridorer mellem de vigtigste overdrev.

- At den kystvendte klint (1230), som udgør 15 % af det samlede areal med naturtypen i den kontinentale biogeografiske region fortsat henligger i fri, naturlig dynamik.

- At arealet af områdets naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus sikres. Dette omfatter bl.a. tørt kalksandsoverdrev (6120), surt overdrev (6230), kildevæld (7220) samt alle skovnaturtyperne.

- At kalkoverdrev (6210) prioriteres over skovnaturtyper og enekrat (5130), bl.a. ved etablering af trædesten mellem forekomsterne af kalkoverdrev (6210), dog søges arealer med naturtypen bøg på kalk (9150) bevaret.

- At de marine naturtyper, sandbanker (1110) og rev (1170), som begge har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation.

- At vandrefalken har gode yngle- og levesteder i området ved klinten, da arten har en international vigtig forekomst i området.

- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

- Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk natur

Der er kortlagt ca. 651 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 629 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende tør bund og ca. 21 ha som naturtyper knyttet til overvejende våd bund, endeligt er ca. 0,7 ha salttolerante naturtyper.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 131 ha tørbundsnaturtyper, mindst 4 ha vådbundsnaturtyper samt mindst 0,7 ha salttolerante naturtyper i tilstandsklasse I-II.

Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 434 ha. For de skovbevokset naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- For arter med et tilstandsvurderingssystem er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levesteder i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet, at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Marine- og ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For marine naturtyper henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.

For de marine naturtyper skal tilstand og areal være stabile eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

Generelle retningslinjer

1. Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
2. Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.
3. Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets fugle eller arter.
4. For skovnaturtyper, hvor det vurderes nødvendigt af hensyn til bevarelse af skovnaturtyper på udpegningsgrundlaget, sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje også til gavn for de tilknyttede fugle og arter.
5. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper.
6. Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes.

7. Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

8. Der fokuseres på en opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle, som findes i væsentlig forekomst i Danmark, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr, samt fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder.

9. Opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning i Natura 2000-områder.

10. Der arbejdes på en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter herunder en lang række direktivarter og –fugle.

Områdespecifikke retningslinjer

1. Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.